

gorniec codzienny

WILNO
Wtorek
7 grudnia
1943 r.
Nr. 733
Cena
w Wil. i
5 fen.

Gwałtowne walki w łuku Dniepru

W walkach czołgów, rozbito 80 czołgów sowieckich. — Nieustanne ataki nieprzyjacielskie pod Czerkassami od jarte

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 5 grudnia.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Na Krymie wczoraj bolszewicy po silnym przygotowaniu artyleryjskim wspierani przez liczne czołgi przystąpili do gwałtownych ataków ze swego przyczółka lądowego na północny wschód od Kerczu. Odparto ich wśród wysokich strat i rozbito przy tym 13 czołgów. Wojska rumuńskie zaatakowały przyczółek lądowy na południe od Kerczu, przełamały stanowiska nieprzyjacielskie i przedarły się aż do wybrzeża. Silne zespoły lotnictwa wspierały z dobrym skutkiem walki po obu stronach Kerczu.

Promy artylerii marynarki zaatakowały w cieśninie Kerczu transport z dostawami, przeznaczonymi dla południowego sowieckiego przyczółka lądowego i zatopiły 2 kanonierki motorowe, jeden holownik, jedną barkę naładowaną amunicją i 5 innych statków.

W wielkim łuku Dniepru i nad środkowym Dnieprem poza miejscowymi potyczkami, doszło tylko na obszarze Czerkass do bardziej ożywionych walk. Ataki sowieckie na zachód i na południowy zachód od miasta spełzły na niczym. Siły nieprzyjacielskie, które się przełamały na południe od Czerkass przezważnie zniszczono.

Między Prypecią i Berezyną trwają nadal ciężkie walki. Na zachód od Kryczewa odzyskano w przeciwalku przejściowo utracony odcinek stanowisk.

Na obszarze walk pod Smoleńskiem bolszewicy pod wrażeniem swych wielkich strat w ludziach i materiale wojennym i bezskuteczności swych prób przełamania frontu wczoraj nie atakowali. W ten sposób czwartą bitwę odpierającą przy smoleńskiej autostradzie ponownie zakończyła się zupełnym sukcesem niemieckim.

Na froncie południowo-włoskim nieprzyjacielskie ataki i silny ogień artyleryjski w stosunku do dni poprzednich stracił na gwałtowność.

Na zachodnim odcinku ataki północno-amerykańskich wojsk na niektóre odcinki stanowisk załamały się wśród szczególnie wysokich strat w ogniu odpierającym.

Na wschodnim odcinku brytyjczycy nie kontynuowali swego wielkiego ataku. Przejściowo utracona miejscowość została przez niemieckie wojska odzyskana spowrotem.

Podczas ataku silnych niemieckich zespołów samolotów bojowych na nieprzyjacielską bazę zaopatrzeniową Bari w nocy na 3 grudnia według ostatecznie ustalonych danych, zatopiono 4 statki handlowe o łącznej pojemności 31.000 TRB, wśród nich wielki statek-cystrernę. Poza tym niszcząco trafiono 9 frachtowców o łącz-

nej pojemności 45.000 TRB oraz okręt wojenny średniej wielkości. Zaginięły dwa własne samoloty.

We wczorajszych godzinach wieczornych nieprzyjacielskie samoloty niepokojące zrzuciły nieliczne bomby na obszar zachodnich Niemiec.

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 6 grudnia.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Na Krymie bolszewicy kontynuowali przez cały dzień swe silne ataki na północny wschód od Kerczu. Przy skutecznym poparciu artylerii i dział szturmowych rozbito ich po większej części już przed własnymi stanowiskami i zniszczono lub uczyniono niezdolnymi do ruchu 25 nieprzyjacielskich czołgów.

Na południe od Kerczu atak wojsk rumuńskich zrobił dalsze postępy. Nieprzyjacielski przyczółek lądowy został zasadniczo zwężony.

W wielkim łuku Dniepru nieprzyjaciel podczas silnej zadymki śnieżnej ponownie podjął przeważającymi siłami swe ataki. Na północny wschód i na północny zachód od Krzywego Rogu oraz na południowy zachód od Kremieńczuga odparto je w gwałtownych prowadzo-

nych do zmierzchu walkach. W miejscu jednego wyłomu rozwinęły się gwałtowne walki czołgów, które jeszcze trwają. Ogółem na tym obszarze rozbito wczoraj 80 czołgów sowieckich.

Pod Czerkassami niemieckie wojska odparły nieustanne ataki i zniszczyły dalsze, w walkach dni poprzednich odcięte, nieprzyjacielskie grupy bojowe. Na tym odcinku frontu mozel-ska 72 dywizja piechoty pod dowództwem pułkownika Hohn wraz z oddziałami SS-dywizji pancerniej „Wiking“ i jednostkami 10 dywizji artylerii przeciwlotniczej, szczególnie się odznaczyła przez wzorową postawę bojową w dniach trwających i tu i tam odbywających się walkach.

Z pozostałego frontu wschodniego komunikuje się o ożywionych walkach miejscowych tylko jeszcze z odcinków na północny zachód od Homla i na zachód od Newla.

W południowych Włoszech wczoraj podczas ciągłej złej pogody doszło tylko na niektórych odcinkach frontu do ożywionych miejscowych potyczek. Przy tym rozbito z pewnej nieprzyjacielskiej grupy bojowej 6 czołgów, które na wybrzeżu Adriatyku posunęły się przeciwko naszym stanowiskom.

Nowe zwycięstwa Japończyków

TOKIO. (DNB). Na wodach na południe od Bougainville doszło dn. 3.XII do „6 walki powietrznej koło Bougainville“, w której japońskie lotnictwo marynarki odniosło nowe wielkie zwycięstwo.

Japońska główna kwatera podała urzędowo w niedzielę, o godz. 15 następujący komunikat:

„Japońskie lotnictwo atakowało dn. 3.XII na wodach na południe od Bougainville nieprzyjacielskie siły morskie i osiągnęło następujące sukcesy:

Zatopiono: trzy lotniskowce (dwa z nich zatoneły zaraz), jeden pancernik albo duży krążownik, jeden duży krążownik. Uszkodzono: jeden pancernik, który ciężko uszkodzono i wzniecono na nim pożar, jeden wielki krążownik, który prawdopodobnie zatonął, jeden kontrtorpedowiec, który również prawdopodobnie zatonął.

Straty japońskie wynoszą: dziesięć samolotów, które nie powróciły do swoich baz.

Bitwa ta będzie miała nazwę „6-tej bitwy powietrznej koło Bougainville“.

TOKIO. (DNB). Cesarska główna wataera podała w poniedziałek następujący komunikat:

1. W niedzielę rano około stu nieprzyjacielskich samolotów usiłowało zaatakować japońskie bazy na wyspach Marshall'a. Japońskie lotnictwo marynarki, jednostki załogi i okręty nad-

wodne skutecznie obroniły się i zestrzeliły 20 atakujących samolotów. W japońskich obiektach na ziemi powstały pewne szkody.

2. Cesarskie lotnictwo morskie atakowało na wodach na północny wschód od wysp Marshall'a wieczorem tegoż dnia nieprzyjacielski zespół floty i zadało nieprzyjacielowi niszczycielski cios. Podczas tej operacji osiągnięto następujący wynik:

Zatopiono natychmiast średniej wielkości lotniskowiec i jeden wielki krążownik.

Ciężko uszkodzono jeden wielki lotniskowiec i jeden krążownik, które prawdopodobnie zatoneły.

3. Japończycy stracili sześć samolotów, które nie powróciły do swoich baz.

Ta bitwa powietrzna otrzymała nazwę „Bitwa powietrzna koło wysp Marshall'a“.

TOKIO. DNB. Część narodowej armii indyjskiej przeszła już do ataku na granicach Indyj, wejście zaś do Indyj przewidziane jest w najbliższym czasie — oświadczył szef tymczasowego rządu Indyj, Subhas Chandra Bose w wywiadzie, udzielonym w piątek prasie w Szonanie. Równocześnie oznajmił on, że dla Andamanów i Nikobazów, grup wysp położonych na zachód od Indyj Zagangesowych wprowadzone zostały nowe nazwy. W przyszłości będą się one nazywały Shahido i Swaradji, po hindusku „Męczennik“ i „Samorząd“.

„Brutalnym imperializm dolaru“

BERLIN. (DNB). Oświadczenie Harry Hopkinsa, jednego z osobistych zaufanych Roosevelta, w piśmie „American Magazine“: „Z wojny obecnej wyjdziemy jako najbogatsi“ — określa „Völkischer Beobachter“ w artykule pod tytułem „Brutalny imperializm dolaru“ jako symptomatyczny znak duchowego nastawienia pewnych „amerykańskich“ sfer finansowych. „My“ — to znaczy w języku Hopkinsa: panująca warstwa plutokratów żydowskiej międzynarodówki pieniężnej. Narod amerykański daleki jest od tego, by patrzeć na wojnę pod kątem interesu handlowego. Jest to przywilej żydowskich gieldziarzy. Podczas gdy narody krwawią się — pisze dalej gazeta — finansisci z Wallstreet rozważają dywidendy i widoki eksportu i przemieniają ofiary i cierpienia ludności na procen-

ty. Enuncjację Hopkinsa nie należy wcale uważać za wypadek sporadyczny, zasługuje ona raczej na podkreślenie jako symptomatyczny rys sposobu myślenia tych, którzy ponoszą winę za wojnę. Według Hopkinsa przyszły pokój ma przynieść amerykańskim sferom handlowym monopolistyczne stanowisko w gospodarce światowej. Czym większe będą snustoszenia w Europie, tym bezwzględniej będzie mogła Ameryka wykorzystać ciężkie położenie Europy — taka jest typowa dla Wallstreet idea Hopkinsa, jeśli chodzi o sens i cel wojny.

„Ze swej strony — pisze gazeta — będziemy się starali przyczynić do tego, by pan Hopkins nie miał racji i by po ostatnim strzale w każdym wypadku zysku z obecnej wojny nie mieli kapitalistyczni speculanci.

Zagrożona żegluga

STAMBUŁ. 29. 11. (DNB). Anglo-Amerykanie zakupili w ostatnich latach w Turcji więcej towarów aniżeli mogli ich odtransportować ze względu na wojnę prowadzoną łodziami podwodnymi w ogólności i walki w rejonie Morza Śródziemnego w szczególności. Wskutek tego zmuszeni oni byli znaczną ilość towarów, zwłaszcza tytoniu, trzymać na składach, n. p. w Ismirze. Po kapitulacji Badoglio

poczyniono natychmiast przygotowania by towary te załadować na okręty. Obecnie okazało się, zwłaszcza po zjęciu wysp Egejskich przez Niemców, że żegluga na Morzu Śródziemnym do Gibraltaru względnie do Kanalu Sueskiego wcale nie jest wolna od ryzyka wojennego i że anglo-amerykańskie statki handlowe nie mogą zawinać do portu w Ismirze.

Kuratela nad Badoglio

Plutokratyczno-bolszewicka komisja M rza Śródziemnego ukon. tytuowała się

SZTOKHOLM. Tak zwana komisja Morza Śródziemnego zebrała się na swe konstytucyjne posiedzenie. Jak donosi „United Press“, należy zdecydować się, jakie kompetencje otrzyma rząd Badoglio albo rząd który go zastąpi. Następnie należy określić rolę armii włoskiej. Teoretycznie jest ona uznana jako „współwzrostowa“, jednak jeszcze nie wypuszczono z obozów włoskich

jeńców wojennych. Wreszcie należy rozstrzygnąć tę sprawę, co uczynić należy z włoskimi „przebiegłymi wojennymi“ i kto będzie miał kompetencje w wydawaniu na nich wyroków. Komisja Morza Śródziemnego wejdzie w kontakt z komisją kontrolną Eisenhowera i z zarządem Amgotu, od chwili, kiedy zostaną wyjaśnione powyższe zagadnienia.

Krótkie wiadomości

ALGECIRAS. DNB. W związku z przybyciem przedstawiciela sowieckiego Wyszyńskiego do Algieru pisze „Echo de Tanger“, że obecność tego rodzaju ważnej i silnej osobistości, która zdecydowana jest powrócić do Moskwy ze znacznymi sukcesami i która wybiła się już przy „nawracaniu“ państw bałtyckich na bolszewizm, nie może pozostać bez szczególnego wpływu na dalszy rozwój stosunków we Francuskiej Afryce Północnej.

×

GENEWA. DNB. Według doniesienia gazety „Daily Express“ w masach robotniczych USA wzrasta ją stale socjalne rozruchy. Nie trudno spostrzec, pisze waszyngtoński korespondent gazety, że robotnicy amerykańscy są nieprzyjaźnie ustosunkowani nie tylko do rządu, ale do własnych przewodców związkowych. Robotnicy oświadczają, że byli oni dostatecznie długo wobec wysiłków wojennych powściągli-

wi, w międzyczasie natomiast nie uczyniono, ażeby ich wynagrodzenie uwzględnione było wobec stale wzrastających cen. Niepohamowany wzrost cen zapowiada inflację, co spocznie na barkach robotników, których wynagrodzenie w przeciwieństwie do cen objęte jest ustawą.

×

BAZYLEA. (DNB). Niespotykane nigdy w tak dużej ilości różne przepowiednie anglo-amerykańskich agitatorów na temat zbliżającego się załamania Niemiec i ich sprzymierzeńców nazywa bazylejska gazeta „National Zeitung“ bumerangiem. Podobnie jak bumerang, kiedy chybi swego celu, wraca do wyrzucającego, tak samo działa ujemnie chybiony rzut podobnych przepowiedni na nastroje własnego kraju, rozczarowując wielu naiwnych i skłaniając ich do defetyzmu.

„Pogotowie Bawaria”

Szybka pomoc po bombardowaniu nocnym. Dzieło niezwykłej organizacji

PK. Po szybach ochronnych i plandekach ciężarówek z trudem przesuwających się po ciemnej drodze leśnej do szosy, uderzają konary drzew i mokre ich gałązki. Gdy wskutek wybojów resory samochodu głębiej osiadają, słychać metaliczne brzęczenie potracających jedno o drugie blaszanek i kotłów. Chwile jakąś jeszcze trwa w powietrzu głuche huczenie dźwięku szeregu wozów, a potem znowu cisza ogarnia mały skrawek lasu, w którym umieścić się obóz.

W niespełną godzinę po nalocie...

Chociaż wszystko odbywa się prawie bez hałasu, ożywionym ruch panuje pomimo to między gęstwiną drzew i na małej polance. Bez przerwy przemykają się cienie tu i tam; ludzie dzwigają skrzynki i worki, a wielkie stosy zapasów w ciągu kilku chwil wędrują do kuchni. Tam pośrodku obozu, gdzie widać się wzbija się do góry w czyste powietrze lekki dym, stoi olbrzymi kompleks kuchenny. Widoczny w przyciemnionym świetle kilku dobrze zastłoniętych lamp.

Dopiero co minął czas, gdy ciemny granat nieba zaświecił raptem jasno i płomiennie, gdy spadały tryskające ogniem kaskady, a błysk bomb świetlnych rzucał swe oślepiające promienie na ziemię. Dotychczas jeszcze grzmi w uszach wściekły grzmot baterij przeciwlotniczych, wciąż jeszcze widzą przed sobą w podnieceniu tę noc nalotu kobiety i mężczyźni krzający się przy swych blaszankach i kotłach. Lecz nie mogą oddawać się teraz długo swym myślom, gdyż zadaniem ich jest niesienie jaknajszybszej pomocy tym, co padli ofiarą ataku lotniczego.

Już podczas nieprzyjacielskiego nalotu terrorystycznego podano do wiadomości, jakie miasto najbardziej potrzebuje pomocy. Od obozu znajdowało się ono w odległości tylko godzinny jazdy. Aż dziwne, że nie zasypano bombami zapalającymi nawet tego małego skrawka lasu, gdzie usta włocho namioty i łatwo przenośne baraki. Zawdzięczając odważnej akcji wszystkich tu obecnych udało się uniknąć większych szkód.

W nie całą godzinę po nalocie są już w drodze pierwsze wozy z gorącą czarną kawą. Razem ze śpiesznie przygotowanymi kanapkami będzie to pierwszy posiłek dla ofiar po przeżytych wzruszeniach.

Institucja jeszcze bardziej zmodernizowana i udoskonalona.

Później nadeszło polecenie zgotowania także smacznego obiadu, gdyż należy spodziewać się, że dużo osób w uszkodzonym mieście straciło możliwość zgotowania sobie gorącego posiłku.

W taką to noc właśnie, wymagającą od każdego człowieka odwagi i panowania nad sobą, dobrze daje się odczuć, jak poczucie braterstwa i gotowość niesienia pomocy ze strony sąsiadów tak i osób zupełnie nieznanymi, które potrafią często zaradzić pierwszym brakiem. Pomimo to jednak najważniejszą jest pomoc partii i państwa.

Większość zagrożonych nalotami okręgów Rzeszy posiada, oprócz innych wydatnych instytucji, także filie Pogotowia ratunkowego „Bawaria”. Znane są już one z czasów pokoju, gdyż

bez tego zmotoryzowanego „pogotowia bawarskiego” nie byłoby do pomyslenia urządzenie siedzib partii. Wymarsz i wogóle wszelkie większe przedsięwzięcie bez instytucji, troszczącej się o wyżywienie i rozmaite potrzeby wszystkich uczestników nie byłoby możliwe, a obecnie pogotowie te przystosowane zostało zupełnie do potrzeb czasu wojennego.

Już i dawniej była zawsze godną podziwu punktualność, z jaką przybywały wielkie, błyszczące naczynia z jadem do namiotów i wspólnych pomieszczeń i jak zawsze bardzo ten posiłek smakował. Od tamtych czasów musiano dokonać wiele zmian w organizacji i urządzeniach technicznych oraz nadać im charakter współczesny. Do tego dodano nowe zakłady i narzędzia oraz zastosowano tu cenne wynalazki. Lecz pozostała bez zmian szybkość obsługi i jakość posiłków.

Bateria potężnych kotłów do gotowania.

W tym czasie, gdy w nawiedzonym nalotem mieście niezamordowane czujna organizacja ratunkowa od szeregu godzin rozdaje kawę w miejscach zbiórki bezdomnych, pracownicy kolumny ratunkowej przygotowują i w obozie swym obiad, mający dać nowe siły tysiącom ludzi znużonych i wyczerpanych przeżyciami nocy.

Tutaj na wielką skalę odbywają się te same czynności, z jakimi spotyka się gospodyni domowa, gotując swój obiad w miniaturze, gdy odmierza ona za czasu przyprawy i coraz to próbuje smaku potraw. Tylko, że tu się wszystko liczy na centnary, zamiast gramów i kilogramów. Cebry o pojemności wielu litrów używane są do wymierzania przypraw i materiałów sypkich, jarzyn strączkowych i ziemniaków. Później bez ustanku trzeszczą maszyny do obierania kartofli, dopóki nie przygotuje się ściśle przedtym obliczona ich ilość. Wielce czynne są w różnych punktach tej kuchni członkinie związku kobiet partii NS.

Potężne kotły do gotowania stoją w dwóch rzędach, ugrupowane po sześć sztuk i połączone bateriami po środku obozu. Każda ich część błyszczą od czystości, gdyż wszystko jest chromowane lub pokryte warstwą błyszczącej emalii. Wogóle pedantyczna czystość jest najważniejszą zasadą całej tej kolumny ratunkowej. Najlepiej można się przekonać o wielkości tych kotłów podczas ich czyszczenia. Stoją w nich na całej swą wyso-

kość i tylko głowy wystają po za ich brzegi przy tej czynności.

Ma się rozumieć, że kucharz tu posiada doświadczenie już dawno nabyte przy gotowaniu tak wielkich mas pokarmów. Już w czasach pokoju sporządzał on smakowitą grochówkę dla jednego wymarszu tysiący ludzi. On nawet nie potrzebuje ściśle obmierzać przypraw i miarą u niego jest tyle a tyle garści. Jakkolwiek czasem się zdaje, że postępuje on według swego widzi mi się, to jednak jego potrawy zawsze są wyjątkowo smaczne, niezależnie od tego, czy jest to fasolówka, makaron z mięsem, czy też zupa jarzynowa.

Gotowanie odbywa się na ogniu naftowym.

Szykowanie i gotowanie posiłku zabiera czas ściśle niezbędny, gdyż pomoc dla zbombardowanych miast musi być bardzo pilna. Dla większego przyśpieszenia procesu gotowania stosuje się opalanie kotłów naftą, skracając czas gotowania w znacznym stopniu w porównaniu z używaniem węgla lub elektryczności...

Skoro wczesnym rankiem wraca szereg wozów, które wiozły kawę do uszkodzonego miasta, to obiad jest już gotów. Dymiąc parą stoją już gotowe do zabrania pełne menażki i inne naczynia. Już w pół godziny później potykając się znowu na wąskiej drodze leśnej dają ciężarówki w stronę wielkiej szosy: „W pierwszych dniach po pełnej grozy nocy przywożą one, oprócz posilnej zupy również i pożywienie dodatkowe, jak mleko, cukierki i słodkie pieczywo.

Dzień w dzień, noc w noc pracują mężczyźni i kobiety „pogotowia ratunkowego Bawaria” — gdy tego wymaga potrzeba. A przecież pomimo to uszkodzani w brutalnie zbombardowanym przez wroga mieście po za tym zawsze jeszcze odczuwają ogrom nieszczęścia, w którym już im nikt nie jest w stanie ulżyć. Ich serca muszą wykazać hart i męstwo, jeżeli pragną przetrwać te ciężkie doświadczenia. Lecz co można zrobić w sensie braterskiej pomocy dla ulżenia ich doł — wszystko to się robi. To pogotowie ratunkowe ze swymi licznymi punktami czynnych filii jest zaledwie małą cegiełką w tej mozaice środków pomocy, jakie uzupełniają się wzajemnie. A jednak i ono jest ważne jeśli chodzi o ulżenie ludności miast, zagrożonych terrorem z powietrza i o wzmocnienie odporności fizycznej tak koniecznej w tych chwilach próby.

(Korespondent wojenny Jochen Scheurmann).

Tak postępował Badoglio

MEDIOLAN. Gazeta „Brescia Repubblica” zamieściła bardzo dokładny obraz sabotażu skupionej wokół Badoglio kliki wojskowych. Podczas gdy walczące wojska włoskie wskutek niedostatecznego uzbrojenia doznawały ciężkich porażek, w samym tylko wielkim magazynie w Baggo znajdowało się nie mniej niż 7 milionów par obuwia. W tych samych składach zbrojeniowych znajdowały się ubrania zimowe, wartości sześciu miliardów lir. Podczas gdy liczni Włosi w Pół-

Droga do pokoju w Europie

Apel G. Gauleitera Sauckela

PARYŻ DNB. Generalny pełnomocnik do spraw, związanych z pracą, Gauleiter Sauckel wysosował apel do wszystkich robotników i robotnic krajów europejskich, którzy współpracują z Wielką Rzeszą Niemiecką przeciw bolszewizmowi i jego żydowsko-kapitalistycznym mocodawcom. W apelu tym m. in. mówi się:

„Kto z Europejczyków pozna głęboką przyczynę rozpętanej przez plutokratyczną finansjerę Zachodu i nihilistyczny terror So wietów wojny, ten weźmie przykład z niewiarogodnego heroizmu niemieckiego żołnierza i stanie po jego stronie i będzie razem z nim walczył. Europejczyk powinien zrozumieć tą prawdę, ponieważ ta wojna światowa toczy się nie tylko na polach bitwy z brutalną przemocą, ale również w dziedzinie gospodarki, techniki i pracy. Powinien on pomagać w kuciu broni walczącej o swą jedność i nową, lep-

szą przyszłość Europy i wytwarzać towary, które są niezbędne, ażeby doprowadzić tą wojnę do końca.

Hasła narodowo - socjalistycznych Wielkich Niemiec brzmią dla swych robotników i dla robotników Europy następująco: socjalistyczna... sprawiedliwość, zdrowie i radość życia. Dla tych najwyższych celów warstwy robotniczej służą instytucje Wielkiej Rzeszy Niemieckiej. Dobra praca, szybkie tempo, wybitne wykonanie, są to rzeczy niezbędne, które ze swej strony powinien wykazać każdy europejski robotnik, ażeby wnieść swój decydujący dla sprawy wkład i doprowadzić do zwycięskiego pokoju dla ciężko doświadczonych, ale przyzwyczajonych do takich prób narodów Europy. Jest to jedyna, najlepsza, najpewniejsza i najkrótsza droga. Jest to droga, największego socjalisty wszystkich czasów, droga Adolfa Hitlera.

Imredy: „Węgier nie skapitulują”

Miejsce Węgier określa ich przynależność do paktu trzech mocarstw

BUDAPESZT. DNB. Były premier Imredy oświadczył między innymi w swoim przemówieniu wobec posłów węgierskich: Jeśli przed rokiem mówiło się, że obecna wojna jest również wojną Węgier, to słowa te dopiero dzisiaj mają swoje istotne znaczenie. W obozie nieprzyjaciół przesunęła się władza na korzyść Sowietów, największego wroga prawa samostanowienia wszystkich narodów, albowiem jest i pozostanie celem Moskwy całkowita bolszewizacja Europy.

Dalej oświadczył Imredy, że Węgry bardzo wiele zawdzięczają pomocy niemieckiej. Po zwycięstwie anglosaskim Węgry nie mogą się spodziewać niczego dobrego.

Kto nie znosi niebezpieczeństwa, podkreślił mówca, ten kapituluje przed niebezpieczeństwem. Węgier jednak nie skapituluje nigdy! W walce o egzystencję, prowadzoną również przez Węgry, miejsce ich jest przy boku sprzymierzeńców. Kto pragnie bronić swych granic, ten musi starać się o to, by czynić to możliwie jak najdalej od granic kraju. Dla Węgierskiej polityki zagranicznej decydujące jest położenie geograficzne i kulturalne przynależność do Europy, a mia nowicie w rozumieniu byłego premiera Goemboesa. W tej polityce zagranicznej miejsce Węgier oznaczone jest przez ich przynależność do paktu trzech mocarstw.

Napreżenie

między związkiem górników a rządem

GENEWA. DNB. Na odbytej w ubiegłym tygodniu w Londynie konferencji górników wyrażono, jak donosi gazeta „News Chronicle”, oburzenie z powodu postawy rządu brytyjskiego. Szczególnie fakt, że odpowiednie czynniki dotychczas nie uwzględniły wniosków górników w sprawie istotnej podwyżki wynagrodzenia, wywołał niezadowolenie. W związku z tym wystosowali robotnicy górniczy do rządu me-

moriał, który opiewa, że o ile rząd chce uniknąć generalnego strajku, to powinien on do dn. 14 stycznia uwzględnić żądania górników.

Prezes związku górników, Will Lawther, złożył na zakończenie konferencji oświadczenie, w którym m. in. mówi się, że górnicy nie biorą na siebie żadnej odpowiedzialności za spadek produkcji węgla, jeżeli rząd nie uzna za stosowne uwzględnić wystosowane przez nich wnioski.

Anglia zawiodła w Indiach

Ostre zarzuty posła z partii pracy

SZTOKHOLM. Przewodniczącym komitetu w sprawie zwalczania głodu w Indiach, poseł z Labour W. G. Cove, skierował ostre zarzuty pod adresem angielskich imperialistów a przede wszystkim pod adresem dotychczasowego wicekróla lorda Linlithgow'a oraz ministra do spraw hinduskich Amery'ego, którym on przypisuje winę za śmierć głodową wielu tysięcy Hindusów.

„Obaj powinni być pociągnięci publicznie do odpowiedzialności”, oświadczył Cove: „Po 200 latach brytyjskiego panowania stwierdzamy w momencie, kiedy Imperium znajduje się w stanie wojny na śmierć i życie, że panowanie nasze w Indiach pod względem gospodarczym i poli-

tycznym całkowicie zawiodło.

Nie wiem, jak dalece są rozwinięte ludzkie uczucia w byłym wicekrólu w jego osobistych stosunkach, jestem jednak przekonany, że on w stosunkach społecznych do narodu hinduskiego postępował wobec problemu hinduskiego nieludzko. Czasami sądzą, że najbardziej ostry wśród brytyjskich imperialistów Amery doprowadzi do utraty brytyjskiego Imperium, jeżeli się go natychmiast nie usunie. Istnieje tylko jedna droga zasadnicza, która doprowadzi do rozwiązania problemu hinduskiego, a mianowicie — natychmiastowe przyznanie w praktyce praw Indii w dziedzinie samostanowienia, samorządu i niepodległości.

Narody bałtyckie chcą się bronić

Korespondent gazety „Svenska Dagbladet” donosi z Helsinek, że wzrastająca wola narodów bałtyckich, by bronić się przeciw bolszewizmowi wywołuje w Finlandii znakomite wrażenie. Prasa fińska podkreśla, że nie tylko na gotowość państw bałtyckich do obrony oddziaływały wydarzenia militarne na Wschodzie, ale że i konferencja moskiewska w dużej mierze przyczyniła się do tego, otwierając oczy wielu mieszkańcom bałtyckim. Żaden Estończyk, Łotysz lub Litwin nie może już mieć żadnej wątpliwości co do losu, jaki uplanowany został krajom bałtyckim przez Stalina i wszyscy wiedzą teraz, że tylko dzięki nadzwyczajnym wysiłkom te trzy państwa bałtyckie mogą uchronić się przed powtórным trafieniem pod panowanie bolszewickie. Szwedzki dziennikarz abstrahuje następnie swoje wrażenia, jakie odniósł w toku rozmowy z pewnym neutralnym obserwatorem, który niedawno wrócił z Rewin do Helsinek. Neutralny obserwator potwierdził wobec korespondenta gazety „Svenska Dagbladet”, że można mówić o narodowym przebudzeniu się Estończyków. Estończycy nie chcą dopuścić, by czerwona nawałnica jeszcze raz przeszła przez ich kraj.

Narodowe przebudzenie się narodów bałtyckich znacznie pogłębiło w Finlandii poczucie pewności, z jaką oczekuje się końcowego wyniku walki z bolszewizmem. Na niektórych Finów deprymująco działała myśl, że małe narody bałtyckie w sposób nie dość zespolony stają we wspólnej walce obronnej. Uczucie takie teraz rozproszyło się, jak rozproszyła się depresja, łowiszcząca myślim, jeszcze przed kilku tygodniami, o przebiegu sowieckiej ofensywy Jakkolwiek ofensywa sowiecka jeszcze nie opadła, sytuacja militarna oceniana jest ze znacznie większym optymizmem. Terenowe zdobycze bolszewików przez nikogo z wojskowych komentatorów sytuacji wojennej nie są traktowane jako rozstrzygające.

Również i w Szwecji ujawnia się wpływ woli obronnej narodów przybałtyckich i zwiększonej stanowczości bojowej Finów. Znamienną jest ta okoliczność, że próby anglofińskich szwedzkich organów prasy mieszania się do fińskiej polityki zagranicznej prawie zupełnie ustały. Natomiast niektóre szwedzkie gazety odcienne przeszły do udzielania bolszewikom dobrych rad, jak zawarty powinien być pokój na Północnym Wschodzie. „Stockholms Tidningen” demonstrowa przed Stalinem zbrodniczość Hangö dla sowieckiej obrony morskiej i sądzi w tonie pouczającym,

że Moskwa już raz popełniła omyłkę zbyt naciągając ciężką. Kto zbyt dużo wymaga, zwykle nic nie otrzymuje. Głos gazety „Stockholms Tidningen” jest typowy dla obecnego nastawienia większości społeczeństwa szwedzkiego. Uświadamia on co prawda, że walka przeciw bolszewizmowi wymaga wyraźnego frontu i nie jest mu obojętne, że inne narody bałtyckie wyteżają siły do ostatka by bronić swego istnienia, — samo jednak chce wytrwać w zajęciu od początku stanowisku obserwatora.

(..W. Z.)

REWEL (DNB). Cała prasa estońska zamieszcza artykuły i sprawozdania poświęcone rozpoczętej przez Estończyków przed 25 laty walki o wolność w latach wojny 1918/20. Naczelny redaktor gazety „Esti Soena”, znany pisarz estoński Kivikas pisze, że po zwycięstwie duha, jaki ożywił walczących w pierwszych bojach o wolność, byłoby błędem sądzić, że po pokoju dorpackim została zakończona walka z wrogiem. Zamiast bitwy na polach walk rozpoczęła się nielegalna krecia robota, która trwała przez cały czas niepodległości Estonii. „25 ciężkich lat przeżyliśmy u podnóża wulkanu. Musieliśmy nieraz ognistą lawę powstrzymać, nieraz zapobiegać niebezpieczeństwu. Jednak wreszcie lawa ta nas zalała. Przed dwoma laty walki rozpoczęły się na nowo. Nazy-

wają je drugą wojną o wolność w istocie jednak jest to ta sama wojna, która się rozpoczęła przed 25 laty nad Narwą. Ta wojna nie może skończyć się, zanim zięjący ogniem na Wschodzie wulkan nie zostanie wspólnymi siłami zgaszony”.

HELSINKI, 29.11. (DNB). Poniedziałkowa prasa fińska pojawia się pod znakiem zapowiedzi czwartej rocznicy bolszewickiego napadu na Finlandię w dniu 30.XI. 1939. „Suomen Sosialidemokratii” pisze, że do owego dnia panowało w Finlandii radosne i szczęśliwe życie, lecz ów dzień niezapomniane wypalił piętno w sercach i umysłach narodu fińskiego. Dopiero, skoro chciwa łupu olbrzydnia bestia ze Wschodu zatopiła swe pazury w bezbronnym ciele Finlandii, — pisze dalej gazeta — zdolano w ogóle uwierzyć w złamanie układu. Bardzo silnie przede wszystkim zareagowały wówczas kraje anglosaskie, piętnując zbrodnię Związku Sowieckiego. W przeciwieństwie do ówczesnych czasów dokonała się w ciągu ostatnich czterech lat pewna zmiana przekonań w polityce niektórych krajów. Lecz Finlandia wspomina ów dzień z przed czterech lat z tą pewnością, że w walce przeciwko temu nieprzyjacielowi na Wschodzie znajduje ona swój cel ostateczny.

Kartki na 24 okres aprowizacyjny

Jutro dnia 8 grudnia rozpoczyna się wydawanie kart żywnościowych i na mleko dla mieszkańców m. Wilna na 24 okres aprowizacyjny od dnia 13 grudnia 1943 r. do dnia 9 stycznia 1944 r. W dniu 8 b. m. otrzymują w punktach rozdzielczych kartki żywnościowe urzędy i przedsiębiorstwa według spisów swoich pracowników. Oprócz tego w dniu tym będą wydawane kartki tym mieszkańcom, których nazwiska rozpoczynają się na następujące litery: A, B, C, D, E, F; w dniu 9 b. m. na litery: G, H, I, J, K, L, M, N, O, P; w dniu 10 — R, S, T; w dn. 13—U, V, Z, Ż; w dniu 14 — kartki będą wydawane tym osobom, które nie zgło-

siły się po odbiór w oznaczonym terminie.

Mężczyźni w wieku od 16 do 50 oraz kobiety w wieku od 17 do 50 lat, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Burmistrza m. Wilna z dnia 26. 9. 1943 r. w sprawie sprawdzania zatrudnionych, winni przedstawić dowód zarejestrowania się (różową kartę). Na podstawie rozporządzenia p. Gebietskommissar'a m. Wilna osoby, które nie złożyły wymienionych dowodów zarejestrowania się, nie otrzymają kart żywnościowych.

Punkty rozdzielcze w czasie wydawania kart żywnościowych żadnych innych spraw załatwiać nie będą (od 6 do 16 b. m.). (K)

Z „Poranku Rozmaitości” Zwłazków Zawodowych

„Poranek Rozmaitości”, który odbył się w ubiegłą niedzielę w wielkiej sali koncertowej, był imprezą naogół udaną. Program rozpoczęła orkiestra pod batutą p. Roetzlera uverturą z op. „Ruslan i Ludmiła” — Glinki.

Już w poprzedniej recenzji była mowa o tym, że tego rodzaju utwory wymagają większego zespołu. Uvertura „Ruslan i Ludmiła” z jednym kontrabasem i jedną wiolonczelą przy stosunkowo szczupłej obsadzie drugich skrzypiec, musiała z konieczności wypaść bardzo blado. Słowa uznania należą się p. Roetzlerowi za staranne wyko-

nanie przemilego tanga „Czerwona róża” H. Rittera i przede wszystkim za potpourri „Niebieska maska” Raymonda. Szkoda tylko że stosunkowo często t. zw. vide, także w tym potpourri, nie potwili nam usłyszeć pięknej rumbi, którą niejednokrotnie słyszeliśmy w radio.

P. Liepos, baryton o miłym timbrze głosowym, wykonał zupełnie poprawnie, trudną arię Figara z Cyrulika Sewilskiego oraz piosenkę Kažunauskasa „Pij, pijaku”.

Clou poranku stanowiła jak zwykle niezawodna Haneczka. Jej „Dusza kobiety” przyjęta została hucznymi oklaskami licnie zebrałej publiczności, która głośno lecz bez skutku domagała się naddatków. Opowieści kuma Sylwestra o „Limoniadzie” i „Żulikach” (temat w tej chwili b. aktualny) nagrodzone zostały również rzesistymi oklaskami.

Ksylofonista i członek orkiestry p. Slepikowski to na prawdę zdolny muzyk. Doskonale sobie radzi z kotłami i z perkusją jakkolwiek instrumenty te wymagają oddzielnej obsługi. Wykonany przez niego na ksylofonie z tow. orkiestry galop „Jak wiatr” wzbudził doprawdy wielkie zainteresowanie. Numer akrobatyczny „Trio Dewiatnikowa” aczkolwiek wykonany „czysto” to jednak nie zupełnie harmbnizował z całością poranku.

Akompaniamentorzy pp. Szeli-gowski i Dziegielewski, jak zwykle na wysokości swojego zadania.

Reasumując można powiedzieć, że na ogół wrażenie z tego poranku było b. dodatnie. Oby tak dalej.
R. H.

Brytyjska krytyka konferencji w Kairze

„Japończycy jeszcze mocniej się zespolili”

SZTOKHOLM. Według doniesień gazety „Aftonbladet”, nawet angielskie komentarze piszą już, że przez wydanie komunikatu w sprawie spotkania w Kairze popełniono zasadniczy błąd. Błąd ten polega na tym, iż pisze się, że istnieje zamiar wypędzenia Japończyków z powrotem na ich wyspy. Jest to coś takiego, co jeszcze mocniej zespoli Japończyków do jeszcze bardziej zawziętej walki o ich życie. Równocześnie nie podaje się „pozytywnego programu” dla państw wschodnio-azjatyckich.

Następnie zwróciła się agencja Reutersa do dwóch angielskich polityków z prośbą o wywiad i wyrażenie ich zdania co do rezultatu konferencji w Kairze. Zastępca przywódcy partii pracy, Arthur Greenwood, wyraził swe zdanie — jak tego inaczej nie można było się spodziewać — w tym sensie, że obecna wojna w Chinach „jest wojną między mitującymi wolnością

narodami a tymi, którzy tę wolność chcą zdławić”. Zdaniem jego wojna wówczas dopiero może być zakończona, „gdy Hitler zginie w Europie, a ostatni żołnierz japoński zostanie wypędzony z ziemi chińskiej”. Nie uwzględniając faktów, które miały przestonkie gadałkę na konferencji kairskiej, wypowiedział Greenwood wielkie zdanie: „Robotnicy brytyjscy spoglądają na nowe Chiny, jako na kraj, który zajmie należne sobie miejsce na drogach postępu świata”.

Drugi jednakowoż polityk, którego Reuter zapytywał o zdanie, a mianowicie John Lawson, członek delegacji parlamentarnej, która niedawno bawiła w Chinach,

widzi sprawę na podstawie znajomości położenia znacznie trzeźwiej. Odpowiedź jego brzmiała: „Jest rzeczą zupełnie jasną, że niewiele można zrobić, dopóki nie możemy Chińczykom dostarczyć czołgów, ciężkich dział i nowoczesnego wyposażenia. W tym właśnie cały sęk. Konferencja w Kairze byłaby zbyt cenna, gdyby Anglia i Stany Zjednoczone mogły wspierać Czongking bronią i materiałami wojennymi. Pożegnano wprawdzie Cziangkajszeke i jego małżonkę rozmaitymi przyrzeczeniami, lecz nie wypowiedziano, w jaki sposób ma być wylamana zamknięta obecnie przez Japonię brama do Czongkingu”.

Konferencja w Teheranie „Próż do Canossy”

MADRYT. (DNE). Konferencja w Teheranie była dla Churchilla i Roosevelta podróżą do Canossy”. Zdanie to zamieściła ukazująca się w Pamplonie gazeta „Diario de Navarra” w komentarzu, omawiającym odbytą w Teheranie konferencję trzech. Stalin, pisze gazeta m. in., z szatańską satysfakcją doprowadził do tego, że konferencja odbyła się nie poza zasięgiem jego władzy, i że obaj anglo-sassy, me-

zowie stanu chcą nie chcąc musieli odbyć „podróż do Canossy”, ażeby rozmówić się osobiście z czerwonym carem. To uniżenie rządzonych przez plutokrację i kapitalizm krajów świadczy jednak, jaką władzę posiada dziś Stalin nad Anglią i Amerykanami. Można też powiedzieć z całą pewnością, że Stalin jest tym, który Churchillowi i Rooseveltowi dyktował swoje plany i cele.

Król Faruk nie przyjął Roosevelta

MERSINA. Jak wynika z komunikatu rozgłosni na Bliskim Wschodzie w Jaffie, w czasie swego pobytu w Jaffie, Roosevelt nie został przyjęty przez króla Faruka. Co więcej, król wysłał swego pierwszego szambelana Hassaneina Paszę do Roosevelta z poleceniem, by mu wyraził jego ubolewanie z tego powodu, że nie może osobi-

ście przyjąć amerykańskiego prezydenta „z powodu niedyspozycji”. Roosevelt wyraził znowu żal wobec szambelana, że zmuszony jest odjechać nie zobaczywszy się z królem Farukiem.

Z taką samą misją wysłany został Hassanein Pasza do Cziangkajszeke. Ten przestał królowi Farukowi zaproszenie do Chin, skoro „sytuacja tam się znowu uspokoi”.

Bolszewicy stosują nowe metody kar

BERLIN. DNB. Na prześladowania i ciężkie kary narażają się mieszkańcy opuszczonych przez wojska niemieckie terenów w Związku Sowieckim jeśli opowiadają tylko o dobrym obchodzeniu się z nimi przez niemieckie urzędy wojskowe i administracyjne. Jak DNB dowiaduje się mieszkańców tych, według zeznań sierżanta Kurmanowkina, który dostał się do niewoli niemieckiej, bolszewicy w okolicach Briańska nie rozstrzelali ani nie deportowali na długoletnie roboty przymusowe, lecz skazali na powolną śmierć głodową. Bolszewicy komisarzy odebrali tym ludziom wszystkie zapasy żywnościowe i czuwają nad tym, ażeby nie dostarczano im żadnych środków żywnościowych. Wszystkim innym mieszkańcom, nawet bliskim krewnym, zakazano pod groźbą tej samej kary podać im choćby kałafek chleba.

Amerykańskie bomby — na statek szpitalny

Japoński statek z rannymi zatonał

TOKIO. Japoński statek szpitalny „Buenos Aires Maru”, jak donosi Domei z japońskiej bazy na południowym Paryfiku, padł ofiarą zbrodniczego ataku amerykańskiego lotnictwa.

Czteromotorowy bombowiec wzoru B-24 napadł na japoński statek szpitalny, który nosił oznaki czerwonego krzyża i rzucił na niego bomby. Statek wkrótce zatonał. Wielka ilość rannych i członków załogi zatonało, tylko małą część zdołała się wyratować dzięki szybkiej akcji japońskich łodzi motorowych.

W ten sposób dziewiąty japoński statek szpitalny padł ofiarą zbrodniczego ataku nieprzyjacielskich łodzi podwodnych lub samolotów.

Z powodu powtarzających się ataków na japońskie statki szpitalne rząd japoński wystosował drugi protest do USA i Anglii. Na pierwszy protest w dn. 19 maja oba plutokratyczne państwa nie dały żadnej odpowiedzi i w dalszym ciągu prowadzone były ataki. W nocy protestacyjnej zastrzegła sobie Japonia wszelkie środki odwetowe.

